

B.A. 4th Semester (Honours) Examination, 2019 (CBCS)

1464

Subject : Sanskrit

Paper : CC-X

Time: 3 Hours

Full Marks: 60

*The figures in the margin indicate full marks.**Candidates are required to give their answers in their own words
as far as practicable.*

1. अधोनिर्दिष्टु प्रश्ने दश प्रश्नाः सुरगिरा देवनागरीमाश्रित्य समाधेयाः। 2×10=20
 नीচের प्रश्नগুলির মধ্যে যে কোনো দশটি প্রশ্নের উত্তর সংস্কৃত ভাষায় ও দেবনাগরী লিপিতে লেখো।
 'ক' বিভাগতः প্রশ্ন চতুষ্থম् 'খ' বিভাগতः প্রশ্নদ্বয়ম् 'গ' বিভাগতঃ প্রশ্নদ্বয়ম্ সমাধেয়ম্। তেষ্ণ চতুরঃ প্রশ্নাঃ
 সংস্কৃতভাষ্যা অবশ্যমেব সমাধেয়াঃ।
- (i) সংস্কৃতভাষাং সূক্ষ্মেক্ষিক্যা পরিশীলযতা উইলিয়াম জোন্সমহাভাগেন কলিকাতায় কস্মিন্ত খীঘ্রাব্দে ভারতবিদ্যাচর্চায়া:
 কি প্রতিষ্ঠান স্থাপিতম্?
 সংস্কৃত ভাষাকে সূক্ষ্মাতিসূক্ষ্মরূপে পর্যালোচনাকালে উইলিয়াম জোন্স কলিকাতায় কত খিস্টাদে ভারতবিদ্যাচর্চার
 কোন কেন্দ্র প্রতিষ্ঠা করেন?
- (ii) জীবত্কালে হি জোন্সমহাভাগঃ কমুপাধিং প্রাপ্তবান? তস্য রচনাসমগ্রং কতিভিঃ খণ্ডঃ উপলভ্যতে?
 জীবৎকালেই জোন্সমহোদয় কোন উপাধিতে ভূষিত হন? তাঁর রচনাবলী কটি খণ্ডে পাওয়া যায়?
- (iii) 'অমৃতং মধুরং সম্যক'- ইতি উইলসনপ্রণীতঃ সম্পূর্ণঃ শ্লোকঃ লিখ্যতাম্। কস্মৈ প্রেষিতোভ্যং শ্লোকঃ?
 'অমৃতং মধুরং সম্যক'- ইত্যাদি উইলসনরচিত সম্পূর্ণ শ্লোকটি লেখো। কার উদ্দেশে শ্লোকটি লেখা হয়?
- (iv) ব্রাহ্মীলিপেরুদ্ভববিষয়ে ব্যুলারপ্রণীতস্য গ্রন্থস্য নাম কিম? কদা স গ্রন্থঃ প্রকাশিতঃ?
 ব্রাহ্মী লিপির উক্তব বিষয়ে ব্যুলারপ্রণীতস্য গ্রন্থের নাম বলো। সেই গ্রন্থ কখন প্রকাশিত হয়?
- (v) ভগবদ্গীতায় ইতোপীয়ভাষ্যা প্রাথম্যেন অনুবাদঃ কেন কৃতঃ? কস্মিন্ত অব্দে অয় গ্রন্থঃ প্রকাশিতঃ?
 ইউরোপীয় ভাষায় ভগবদ্গীতার প্রথম অনুবাদ কে করেন? কত খিস্টাদে সেই বই প্রকাশিত হয়?
- (vi) উইলকিন্সমহাভাগেন হিতৌপদেশ্যানুবাদঃ কদা কৃতঃ? কস্মাদ্বা প্রকাশিতোভ্যং গ্রন্থঃ?
 উইলকিন্সমহোদয় হিতৌপদেশের অনুবাদ কখন করেন? কোথা থেকেই বা তা প্রকাশিত হয়?
- (vii) বেদস্য গুৱার্থমবলম্ব্য শ্রীঅরবিন্দকৃতস্য গ্রন্থদ্বয়স্য নাম লেখ্যম্।
 বেদের গুৱার্থ অবলম্বনে শ্রীঅরবিন্দের লেখা দুটি গ্রন্থের নাম লেখো।
- (viii) 'Pāṇini as a Poet'- ইতি প্রবন্ধস্তু কেন বিরচিতঃ? অস্য প্রবন্ধকারস্য প্রবন্ধান্তরং কিম?
 'Pāṇini as a Poet'- এই প্রবন্ধটি কার রচনা? তাঁর অন্য আর একটি প্রবন্ধের নাম লেখো।
- (ix) শ্রীজীবন্যায়তীর্থরচিত দুটি প্রহসনের নাম লেখো।
 শ্রীজীবন্যায়তীর্থরচিত দুটি প্রহসনের নাম লেখো।

- (x) श्रीजीवन्यायातीर्थविरचितस्य श्रव्यकाव्यद्वयस्य नाम देयम्।
श्रीजीवन्यायातीर्थरचित दूषि श्रव्यकाव्येर नाम दाओ।
- (xi) हरिदाससिद्धान्तवागीशः कस्मिन् अब्दे अजायत? तत्सम्पादिते महाभारते स्वकृतटीकाया नाम देयम्।
हरिदास सिद्धान्तवागीश कत खिस्टोद्देज जग्मथेण करेन? ताँर सम्पादनाय महाभारतेर ऋकृत टीकार नाम लेखो।
- (xii) रमाचतुर्धुरिकृतं मनीषिजीविताप्रितनाट्यद्वयं लिख्यताम्।
रमा चौधुरीर लेखा मनीषिजीवनाश्रित दूषि नाटकेर नाम लेखो।
- (xiii) को नाम हाओडासंस्कृतसाहित्यसमाजस्य प्रतिष्ठातृसम्पादकः? तेन विरचितम् इतिहासाप्रितदृश्यकाव्यद्वयं लिख्यताम्।
हाओडा संस्कृत साहित्य समाजेर प्रतिष्ठाता सम्पादकेर नाम लेखो। ताँर लेखा दूषि ऐतिहासिक रूपकेर नाम दाओ।
- (xiv) नित्यानन्दस्मृतीर्थकृतं मनीषिजीवनाप्रितनाट्यद्वयं किम्?
नित्यानन्द स्मृतीर्थरचित मनीषिजीवनाश्रित दूषि नाट्येर नाम लेखो।
- (xv) वर्धमान विश्वविद्यालयस्य उपाचार्यचरस्य ग्रन्थद्वयं लिख्यताम्।
वर्धमान विश्वविद्यालयेर प्राक्तन उपाचार्येर दूषि ग्रन्थेर नाम लेखो।

2. अधोलिखितेषु मनीषिषु यथाकामं चतुर्णा॑ महात्मना॑ सारस्वतकीर्ति॒ वर्णयत। तथा यत्किञ्चन द्वितयम् सुरगिरा॑ उपस्थाप्यताम्।

5×4=20

नीचेर मनीषिदेर मध्ये ये कोनो चारजनेर सारस्वतकीर्ति वर्णना करो। सेखाने ये कोनो दुजनेर वर्णना संस्कृते करो।

(क) पञ्चाननतर्करलः; (ख) श्रीअरविन्दः; (ग) दयानन्दसरस्वती; (घ) रमा चतुर्धुरी; (ङ) योहान गेर्मन ब्यूलार; (च) होरेस हेम्प्यान उइलसन।

3. अधोनिर्दिष्टेषु प्रप्नेषु क्योशिच्चद् द्वयोः उत्तरं लिखत।

10×2=20

नीचेर प्रश्नागुलिर ये कोनो दूषिर उत्तर दाओ।

(क) महामहोपाध्यायहरिदाससिद्धान्तवागीशस्य ज्ञानचर्चा॑ विवृणुत।

महामहोपाध्याय हरिदास सिद्धान्त वागीशेर विद्याचर्चार परिचय दाओ।

(ख) व्याकरणमुपजीव्य क्षितीशचन्द्रच्याट्यर्जिमहाभागेन को ग्रन्थः विरचितः? तस्य सारस्वतसाधनामाधारीकृत्य जीवनालोक्यं वर्णयत।

1+9=10

क्षितीशचन्द्र च्याटोर्जिमहोदय व्याकरणविषयेर कोन ग्रन्थ रचना करेन? ताँर सारस्वत साधना अवलम्बने जीवनी वर्णना करो।

(ग) क आसीत् उइलियमजॉन्समहाभागः? तस्य भारतविद्याचर्चा॑ वर्णनीया।

2+8=10

उइलियम जॉन के छिलेन? ताँर भारतविद्याचर्चा॑ वर्णना करो।

(घ) 'India— what can it teach us' इति ग्रन्थः केन रचितः? तस्य रचयितुः लिखितग्रन्थानां सम्पादितग्रन्थानां च परिचयः प्रदेयः।

2+8=10

'India— what can it teach us' एই ग्रन्थेर रचयितार नाम लेखो। ताँर रचित ओ सम्पादित ग्रन्थसमूहेर परिचय दाओ।